

UDK 821.112.2:811.163.42]’367.622.22

Izvorni naučni rad

Ružica ZELJKO-ZUBAC (Mostar)

Filozofski fakultet Sveučilišta u Mostaru

ruzica.zeljko@gmail.com

O IMENIČKIM UMANJENICAMA U NJEMAČKOM I HRVATSKOM JEZIKU

U radu se bavimo imenicama koje označavaju nešto što je manje od onoga što znači osnovna riječ. S obzirom da postoje različite vrste imenica (jednostavne, složene, konkretne, apstraktne) istražiti ćemo mogućnosti tvorbe *umanjenica* ili *deminutiva* u njemačkom i hrvatskom jeziku. Kako ova dva jezika pripadaju različitim porodicama jezika važno je uzeti u obzir i kulturološke razlike koje se pojavljuju prilikom uporabe umanjenica kod njihovih govornika. Kontrastivnom analizom na morfološkoj i semantičkoj razini istražiti ćemo sličnosti i razlike te njihove prijevodne ekvivalente.

Ključne riječi: *umanjenice, deminutivi, njemački jezik, hrvatski jezik, kontrastivna analiza, prijevodni ekvivalenti*

Uvod

Unutar tvorbenog procesa derivacije (izvođenja) imamo i modificirane načine tvorbe u koje spada i tvorba *umanjenica* ili *deminutiva*. Unatoč tome što umanjenice mogu nastati i od drugih riječi (glagoli, pridjevi) predmet našeg zanimanja su *imeničke umanjenice* u njemačkom i hrvatskom jeziku. Riječ je o modifikaciji osnovne riječi koja se postiže na različite načine, a najčešće pomoću sufiksa. Novonastala riječ se koristi u istom sintaktičkom okruženju kao i osnovna riječ, ali uz odstupanje od njenog primarnog značenja. To znači da ako se upotrijebi *umanjenica* time impliciramo da je nešto manje od naše predodžbe onoga što opisuje osnovna riječ. Ona ostaje unutar iste vrste riječi i ne dolazi do promjene u njejoj gramatičkoj uporabi unutar rečenice.

Osim semantičkog značenja 'malo ili mlado' umanjenice se mogu koristiti i za izražavanje nečega što označavamo kao 'milo ili drago' pa čak i nešto 'pogrdno i ponižavajuće'.

Na korpusu od 159 umanjenica prikupljenih za potrebe vježbi prevodenja istražiti ćemo koji su sufiksi najčešće zastupljeni u pisanim tekstovima (ra-

zličitim online-časopisima i portalima te bajkama braće Grimm) u oba jezika. Razvrstat ćemo ih prema morfološkim posebnostima, te istražiti dodirne točke i različitosti u oba jezika. Poseban dio bit će posvećen njihovim semantičkim značajkama i mogućim prijevodom s jednoga na drugi jezik.

1. Umanjenice (deminutivi) u njemačkom jeziku

Umanjenice ili deminutivi (prema lat. deminutivus = umanjen) ubrajaju se u imenice s obilježenim značenjem.¹ U njemačkom jeziku za ovu pojavu nalazimo nazive „Verkleinerungsform“ ili „Diminutivbildung“. Iako nalazimo umanjenice i kod pridjeva (*lieblich, kindlich, bläulich*) i kod glagola (*hüsteln, grübeln, lächeln*) predmet našeg zanimanja su umanjenice kod imenica, načini njihove tvorbe kao i njihovo značenje i primjena u svakodnevnoj komunikaciji.

Umanjenice označavaju nešto što je *umanjeno* u odnosu na primarnu imenicu ili na nešto što je povezano s izražavanjem emocija.

Donalies² o tome kaže slijedeće: „Es soll ausgedrückt werden, dass etwas nicht so groß wie erwartet ist. Verbunden mit diesem Ausdruck ist offenbar meist eine positive oder negative Wertung, ein verniedlichendes, liebevolles Kleinmachen oder ein gehässiges Runtermachen. Häufig geht es auch ausschließlich um den emotionalen Ausdruck.“

Kod Bußmann³ nalazimo slijedeću definiciju za umanjenice (deminutive): „Mittels gewisser Suffixe wie *-chen* und *-lein* (*Häuschen / Häus-lein*) sowie *-ette* (*Stiefelette*), engl. *-ie / -y* (*Charlie, kitty*), frz. *-ette* (*Maisonette*) oder eines Präfixes, z. B. *Mini-* (*Ministaubsauger*), abgeleitete Substantive, die die Bedeutung des Stammes in der Regel als >>Verkleinerung<< modifizieren (Modifikation), aber auch emotionale Einstellungen des Sprechers signalisieren können (*Schwesterchen, Problemchen*).“

I jedna i druga definicija upućuju na to da se radi o modifikaciji osnovne imenice te naglašavaju da i emocionalni stav govornika koji se koristi određenom umanjenicom u svom govoru ima važnu semantičku ulogu. Umanjenice češće nalazimo u govornom nego u pisanom jeziku, a znatnija uporaba je zamjetna u dijalektima.

¹ Umanjivanje, tj. tvorba umanjenica ubraja se u vrste modifikacije imenica. Više o tome u DUDEN – *Die Grammatik* (1995), Band 4, 5. völlig neu bearb. Aufl., Mannheim – Leipzig – Wien – Zürich, str. 489–490.

² DONALIES, E. (2005): *Die Wortbildung des Deutschen, Ein Überblick*, 2., überarb. Auflage, Gunter Narr Verlag, Tübingen, str. 101.

³ BUßMANN, H. (2008): *Lexikon der Sprachwissenschaft*. Vierte, durchgesehene und bibliographisch ergänzte Auflage unter Mitarbeiter von Hartmut Lauffer. Mit 34 Graphiken, 14 Tabellen und 8 Abbildungen. Stuttgart: Kröner, str. 136.

1.1. O tvorbi njemačkih imeničkih umanjjenica

Umanjenice u njemačkom jeziku prije svega nastaju derivacijom pomoću sufiksa. I osnova i nova riječ nastala tvorbom su imenice. Sufiksi pomoću kojih se tvore umanjjenice u njemačkom jeziku su **-chen**, **-lein** i **-i**. Ne mogu se zanemariti ni sufiksi koji se koriste u određenim dijalektima kao npr. **-el**, **-le**, **-ke**, **-li**, **-erl** ili pak strani sufiksi, npr. **-ine**, **-ette** ili **-it** pomoću kojih nastaje određen broj imenica koje također ubrajamo u umanjjenice⁴.

Najčešći oblik tvorbe umanjjenica je pomoću sufiksa **-chen** i **-lein**. Karakteristično za njemačke umanjjenice nastale pomoću njih jeste da su one uvijek srednjeg roda bez obzira na rod imenice koja je bila osnova za njihovu tvorbu⁵. O nastanku ovih sufiksa Fleischer/Barz navode sljedeće: „Das Suffix **-chen**, mhd. **-chin**, ist entstanden durch Erweiterung des Suffixes **-īn** mit **-ch-**, *niederdt. unverschoben -k-*; es ist nicht diphthongiert zu **-chein**, da **-ī-** zu **-ī-** gekürzt und dann zu **-e-** abgeschwächt wurde. Das Suffix **-lein**, mhd. **-lin**, ist entstanden durch Erweiterung von **-īn** mit **-l-** und anschließender Diphthongierung.“⁶

Njemačke umanjjenice se u načelu tvore uvijek od imenica u jednini. Međutim Naumann⁷ kao i neki drugi autori upozoravaju da je moguća tvorba umanjjenica u množini za one imenice koje imaju množinu na **-er** kao npr. Eier > *Eierchen*, Lieder > *Liederchen*, Kinder > *Kinderchen* i sl.

Većina njemačkih umanjjenica može biti tvorena s oba navedena sufiksa, npr.:

der Tisch	+ -chen / -lein	> <i>das Tischchen</i> / <i>das Tischlein</i>
der Brief	+ -chen / -lein	> <i>das Briefchen</i> / <i>das Brieflein</i>
die Stunde	+ -chen / -lein	> <i>das Stündchen</i> / <i>das Stündlein</i>
die Stube	+ -chen / -lein	> <i>das Stübchen</i> / <i>das Stüblein</i>
das Fenster	+ -chen / -lein	> <i>das Fensterchen</i> / <i>das Fensterlein</i>
das Volk	+ -chen / -lein	> <i>das Völkchen</i> / <i>das Völklein</i> .

⁴ Pomoću stranih sufiksa nastaju umanjjenice, uglavnom ženskog roda, npr. die Sonate + *ine* > *die Sonatine*; die Oper + *ette* > *die Operette* itd. Usp. FLEISCHER, W. / BARZ, I. (1995): *Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache*. Unter Mitarbeit von Susanne Schröder, 2. durchg. und erg. Auflage, Max Niemeyer Verlag, Tübingen, str. 181.

⁵ Uočavamo da su morfološka pravila jača od semantičkih. Rod umanjjenice je uvijek srednji bez obzira radi li se o osobi muškoga ili ženskoga spola. Njemačka umanjjenica *Schwesterchen* je srednjega gramatičkoga roda unatoč tome što je riječ o osobi ženskoga spola.

⁶ FLEISCHER, W. / BARZ, I. (1995), str. 179.

⁷ NAUMANN, B. (2000): *Einführung in die Wortbildungslehre des Deutschen*. Herausgegeben von Gerd Fritz und Franz Hundsnurscher. (= Germanistische Arbeitshefte 4). Tübingen: Niemeyer, str. 18.

Vrlo često se koriste kao sinonimi, međutim jedan broj umanjenica ipak ne dopušta zamjenu iz semantičkih razloga bilo da se radi o riječi usko vezanoj za stručni jezik (npr. *Teilchen*⁸, *Männchen*) ili pak o umanjenici uvriježenoj u nekom frazeologizmu (npr. *'aus dem Häuschen sein'*; *'sich ins Fäustchen lachen'*; *'Däumchen drehen'*).

Njemačke umanjenice se u načelu tvore uvijek od imenica u jednini. Međutim Naumann⁹ kao i neki drugi autori upozoravaju da je moguća tvorba umanjenica u množini za one imenice koje imaju množinu na **-er** kao npr. *Eier* > *Eierchen*, *Lieder* > *Liederchen*, *Kinder* > *Kinderchen* i sl. Lohde¹⁰ ističe da od imenica koje imaju samo oblik za množinu nije moguće tvoriti umanjenice *Eltern* – **Elternchen*, *Familie* – **Familchen*, a Hentschel / Weydt¹¹ navode da semantički gledano umanjenice u njemačkom jeziku ne možemo tvoriti ni za nacionalnosti, imena dana u tjednu, imena mjeseci te kolektivnih imenica koje nemaju množinu, npr. **Januarchen*, **Samstagchen*, **Viehchen*, **Läubchen*, **Gebirglein* i sl. Za razliku od njih Motsch smatra da ne postoje nikakva semantička ograničenja za tvorbu umanjenica.

Osim semantičkih postoje i neka fonološka ograničenja zašto neke riječi ne tvore svoje umanjenice pomoću oba sufiksa. Za riječi koje završavaju na **-l(e)** dodaje se uvijek sufiks **-chen** (*Kerlchen*, *Teilchen*, *Keulchen*, *Röllchen*, *Seelchen*, *Spielchen*). Na imenice koje završavaju na **-ch**, **-g** ili **-ng** u pravilu se dodaje uvijek sufiks **-lein** (*Büchlein*, *Dächlein*, *Ringlein*). Kod imenica koje završavaju na **-el** moguće su obje varijante, ali u pravilu se izostavlja nenaglašeno **-e-** ako se koristi sufiks **-lein** (Vogel > *Vöglein*, Engel > *Englein*). Kod imenica koje završavaju na **-e** ili **-en** također se gube navedeni nastavci (*Tasche* > *Täschchen*, *Auge* > *das Äuglein*, *Wagen* > *das Wäglein* itd). Možemo primjetiti da se ne preglašavaju sve umanjenice. Načelno se može zaključiti da se kod tvorbe s **-lein** osnovni vokal stalno preglašava, a u tvorbi sa **-chen** u slučajevima kada je riječ o umanjenicama koje se odnose na osobna imena ili

⁸ *'Teilchen'* znači *'sehr kleines Teilstück; kleinster Bestandteil der Materie, Atom, Molekül, Teil eines Atoms'*. Usp. kod WAHRIG, G. (2005): *Deutsches Wörterbuch*, 7. völlig neu bearbeitete Auflage, Wissen Media Verlag GmbH, Gütersloh, München, str. 1241; umanjenica *'Männchen'* koristi se za obilježavanje mužjaka u životinjskom svijetu naspram *'Weibchen'* (ženka). Ovdje se radi o stručnim terminima i ne mogu se zamijeniti s *Männlein* oder *Weiblein*, jer ovi oblici imaju drugačiju konotaciju. Umanjenice *'Männchen'* i *'Weibchen'* se mogu koristiti i za ljude, ali kao 'podrugljivi izrazi' za bračne partnere (WAHRIG, G. (2005), str. 848)).

⁹ NAUMANN, B. (2000), str. 18.

¹⁰ LOHDE, M. (2006): *Wortbildung des modernen Deutschen: ein Lehr- und Übungsbuch*. Tübingen: Narr., 121.

¹¹ HENTSCHEL, E. / WEYDT, H. (2003): *Handbuch der deutschen Grammatik*. Berlin: de Gruyter., str. 196f.

riječi koje označavaju njihovu blisku rodbinu prijeglas izostaje (Karl > *Karlchen*, Dora > *Dorchen*, Onkel > *Onkelchen*)¹².

Geografski faktor također igra važnu ulogu pri korištenju određenog sufiksa, pa se umanjenice tvorene pomoću **-lein** češće koriste na jugu Njemačke, a na sjeveru je češći **-chen**. Na bavarskom dijalektalnom prostoru a posebno u Austriji zastupljena je varijanta sa sufiksom **-erl** (Rad > *Raderl*, Sack > *Sackerl*, Hose > *Hoserl*, Hund > *Hunderl*)¹³.

U alemanskim dijalektima umanjenice završavaju na **-li** (Platz > *Plätzli*, Lied > *Liedli*, Esel > *Eseli*, Zug > *Zügli*, Tier > *Tierli*, Kopf > *Köpfl*, Schmutz > *Schmutzli* itd.).

Za švapski¹⁴ koji se sastoji od skupine dijalekata a ubraja u alemanške dijalekte karakteristično je da se umanjenice tvore s **-le** u jednini (Stube > *Stüble*, Brunnen > *Brennale*, Schlüssel > *Schlissele* ili švapski specijalitet *Spätzle*), a moguća je čak i množina sa sufiksom **-la** (*Heisle* (Sg.) / *Heisla* (Pl.) za Häuschen; *Kendle* (Sg.) / *Kendla* (Pl.) za Kindlein).

Umanjivanje pomoću sufiksa **-i** također ima svoju primjenu u njemačkom jeziku. Rod takvih umanjenica je uvijek jednak rodu imenice od koje nastaju. Dok su ranije uglavnom tvorene riječi koje su se koristile u komunikaciji s malom djecom (*der Vati*, *die Mutti*, *die Omi*, *der / die Schatzi*, *der Hundi*, *der Schnulli*, *der Kussi*, *der Jungi*, *das Zimmi*, *der Brummi*) ili za skraćena imena bliskih osoba (*Berti*, *Ralfi*, *Hansi*, *Steffi*, *Susi*, *Anni*) danas se pomoću umanjenica koje završavaju na **-i** koriste i mladi ljudi u svojoj svakodnevnoj komunikaciji. Pa tako njihovi nogometni idoli postaju *Poldi* (Lukas Podolski), *Schweini* (Bastian Schweinsteiger), *Jogi* (Joachim Löw), *Seppi* (Sepp Herberger) čime izražavaju svoju 'bliskost' prema toj osobi. Također nalazimo i izraze kao *Wessi* i *Ossi* (u kojima se izražava pripadnost zapadnom ili istočnom dijelu Njemačke) ili *der/die/das Sympi*. Ovakve umanjenice nastaju ad hoc i ne znači nužno da će zaživjeti u jeziku ili da će uskoro naći svoj put u leksikografska djela.

¹² Detaljno o fonološkim razlikama pri tvorbi umanjenica kod FLEISCHER, W. / BARZ, I. (1995), str. 179. Tu nalazimo i neke sporadične slučajeve nastanka imeničkih umanjenica od drugih vrsta riječi, npr. *Nickerchen* (od glagola 'einnicken' = einschlafen / *Schmeckerehen* od 'schmecken'; od poimeničene zamjenice das Ich > *Ichlein*; od poimeničenih pridjeva *Dumm(er)chen*, *Grauchen* (Esel), *Großchen* (Großmutter) i sl.

¹³ FLEISCHER, W. / BARZ, I. (2007), str. 180.

¹⁴ Švapski dijalekti su rasprostranjeni na području jugoistočnog Baden-Württemberga, na jugozapadu Bavarske i sjeverozapadnom Tirolu.

1.2. O uporabi i značenju njemačkih imeničkih umanjenica

Umanjenice se u njemačkom jeziku mogu tvoriti od svih vrsta imenica pa je i njihova uporaba vrlo česta. Fleischer / Barz¹⁵ navode da kod umanjivanja imenica postoje najmanja ograničenja. Kod većine umanjenica radi se o opisu nečega što je 'malo/manje' ili 'mlado' u odnosu na osnovnu riječ od koje su nastali (Kind > *Kindchen* / *Kindlein*, Kopf > *Köpfchen* / *Köpflein*, Tisch > *Tischchen* / *Tischlein*, Buch > *Büchlein*, Bär > *Bärchen*, Stein > *Steinchen*, Stück > *Stückchen* / *Stücklein* itd.).

Mutz¹⁶ kaže slijedeće: „*die Diminutive werden bevorzugt und in sehr hohem Maße an Nomina gefügt, die auf Entitäten (Personen, Dinge) aus alltäglichen Leben referieren. Man findet sie also vor allem bei Verwandtschaftsnamen, Körperteilen, Haushalts- und Arbeitsgegenständen, Kleidern, Körperteilen, Haustieren und „Hauspflanzen“ (...)*“.

Umanjenicama se u njemačkom jeziku izražavaju i emocije, bilo pozitivne ili negativne. Pozitivne se koriste u ophođenju s članovima obitelji ili bliskim ljudima, u razgovoru o dragim predmetima i događajima (*Prinzesschen, Tantchen, Küsschen, Herzchen, Liebchen, Tänzchen, Süppchen, Schläfchen, Kätzchen, Stündchen* i dr.). Korištenjem umanjenica manje je važno da se netko/nešto pokaže kao objektivno malo, više je riječ o izražavanju emocionalnog stava koji govornik ima prema tome o čemu govori i kome se obraća. Mnogi autori smatraju da umanjenice uvijek moramo promatrati u kontekstu kako bi ih pravilno vrednovali.¹⁷

Negativne emocije rjeđe se izražavaju umanjenicama mada imamo neke situacije kada su zastupljene. Obično se radi o ironičnom opisu nekih osoba ili zanimanja, pa tako umanjenica *Freundchen* ima negativan prizvuk omalovažavanja pa čak i prijezira. Isto je i kod korištenja umanjenica kao što su *Chefchen, Doktorchen, Fürstchen, Dichterlein, Fliegerlein* itd. Dakle ne radi se o osobama koje su male rastom nego o osobama koje nisu dobre u svom poslu i čiji rad ne zaslužuje poštovanje.

Koliko god umanjenice bile omiljene u njemačkom jeziku nikada se ne koriste u ophođenju sa službenim osobama, u političkim vijestima, vremenskoj

¹⁵ Usp. kod FLEISCHER, W. / BARZ, I. (1997), str. 86.

¹⁶ MUTZ, K. (2000): *Die italienischen Modifikationssuffixe: Synchronie und Diachronie*. Frankfurt/Main, Berlin, Bern, Wien [u.a.] : Lang, str. 167.

¹⁷ Usp. WOLF, N. R. (1997): Diminutive im Kontext. Barz, I./Schröder, M. (Hrsg.), *Nominationsforschung im Deutschen*. Frankfurt a. M., S. 387–397; FLEISCHER, W. (2001): *Kleine Enzyklopädie, deutsche Sprache*. Europäischer Verlag der Wissenschaften. Frankfurt am Main; Berlin; Bern; Wien [u. a.] : Lang. , str. 205; NEKULA, M. (2003): System und Funktionen der Diminutive. Kontrastiver Vergleich des Deutschen und Tschechischen. In: *Brücken*, Neue Folge 11, str. 176.

prognozi ili sportskim izvješćima. Nije uobičajena ni tvorba umanjenica od zbirnih imenica koje ne mogu tvoriti množinu, npr. *Laub(chen), *Gebirg(lein) i sl.

2. O tvorbi hrvatskih imeničkih umanjenica

U hrvatskom jeziku umanjenice nastale od imenica također spadaju u skupinu imenica s obilježnim značenjem (uz uvećanice i imenice od milja). Ne modificira se njihovo leksičko značenje nego samo odnos prema značenju, koji prestaje biti neutralan.¹⁸

Umanjenice nastaju pomoću sufiksa, koji su vezani uz rod osnovne imenice pa označuju ono što i osnovna imenica: dječak > *dječačić* (osoba), mačka > *mačkica* (životinja), palma > *palmica* (biljka), stolica > *stoličica* (predmet), događaj > *događajčić* (mislena imenica). Razlikujemo umanjenice za muški, ženski i srednji rod¹⁹.

Umanjenice od imenica muškoga roda

Sufiksi karakteristični za tvorbu umanjenica u hrvatskom jeziku su **-ić** (crv > *crvić*, kovčeg > *kovčežić*, cvijet > *cvjetić*); **-čić** (prozor > *prozorčić*, zub > *zupčić*, orah > *oraščić*, bijes > *bješčić*); **-(a)k** (list > *listak*, prsten > *prstenak*, smijeh > *smiješak*), **-eč(a)k** (plamen > *plamečak*), **-ič(a)k** (kraj > *krajčik*, plamen > *plamičak*). Za prva dva se može reći da su vrlo plodni, dok je tvorba s ostalim sufiksima rjeđa, izuzev sufiksa **-(a)k** koji je aktivirao svoju proizvodnost (*mrvica* – *mrvičak*, *sobica* – *sobičak*).

Umanjenice od imenica ženskoga roda

Za umanjivanje imenica ženskoga roda koriste se dva sufiksa **-ica** (klupa > *klupica*, usna > *usnica*, tikva > *tikvica*, svijeća > *svječica*, zvijezda > *zvjezdica*, patka > *patkica* itd.) i **-čica** (grana > *grančica*, stvar > *stvarčica*, cijev > *cjevčica*, rijeka > *rječica*) od kojih je prvi jako, a drugi slabo plodan. Postoji i nekolicina umanjenica sa sufiksom **-ca** (krv > *krvca*), ali on u današnjem hrvatskom jeziku nema većeg značaja.

¹⁸ BARIĆ, E. & dr. (1997): *Hrvatska gramatika*, II. promijenjeno izdanje, Školska knjiga, Zagreb, str. 326.

¹⁹ Više o tome kod BARIĆ, E. & dr. (1997), gdje se na str. 326–328 nalaze za svaki od sufiksa pojašnjenja i eventualne glasovne promjene do kojih dolazi prilikom tvorbe umanjenica s određenim glasovima u okruženju za sva tri roda. S obzirom na svu kompleksnost glasovnih promjena u hrvatskom jeziku mi se ovdje nećemo iscrpnije baviti time.

Umanjenice od imenica srednjega roda

Umanjenice kojima je osnovna riječ srednjega roda nastaju pomoću nekoliko sufiksa u hrvatskom jeziku *-ce* (slovo > *slovce*, zvono > *zvonce*, rebro > *rebarce*, stablo > *stabalce*), *-ance* (pismo > *pisamce*), *-ašce* (sunce > *sunašce*, mjesto > *mjestašce*), *-ence* (pile > *pilence*, bure > *burence*, ždrijebe > *ždrebenice* ili *ždrjebence*), *-ešce* (rame > *ramešce*, dijete > *djetešce*, tijelo > *tjelešce*). I kod umanjeno srednjega roda treba voditi računa o glasovnim promjenama ponajprije o alternaciji *ije/je*, ali i proširenoj, okrnjenoj ili vokaliziranoj osnovi do koje dolazi prilikom tvorbe umanjeno.

– Sa sufiksima *-elj(a)k* i *-ulj(a)k* tvore se umanjeno različitih rodova. Nerijetko imamo primjere s alternacijom *ije/e* ili *ije /je* (brijeg > *brežuljak* ili *brježuljak*) ili s jotiranom osnovom (djevojka > *djevojčuljak*).²⁰

2.1. O uporabi i značenju hrvatskih imeničkih umanjeno

Možemo reći da se umanjeno najčešće koriste u obiteljskom okruženju osobito prilikom obraćanja djeci ili životinjama, za opisivanje predmeta i situacija, ali se mogu koristiti i za izražavanje različitih emocija (simpatije ili antipatije).

Značenje hrvatskih umanjeno može biti 'malo ili mlado' bilo da se radi o imenicama sa semantičkom oznakom „živo biće“ (dijete > *djetešce*, sestra > *sestrica*, dečko > *dečkić*), životinjama (konj > *konjić*, ptica > *ptičica*, riba > *ribica*), biljkama (cvijet > *cvjetić*, drvo > *drvce*, trava > *travica*) ili predmetima (prozor > *prozorić*, auto > *autić*, kapa > *kapica*).

Izražavanje 'nježnosti i osjećaja dragosti' (mama > *mamica*, sin > *sinčić*, cvijet > *cvijetak*, miš > *mišić*, ruka > *ručica*, anđeo > *anđelak*).

Često se umanjenicama izražava omalovažavanje ili pogrdnost (pejorativnost) pa čujemo da se za neka zanimanja ili pojmove koriste izrazi:

činovničić – 'onaj koji je previše krut i sitničav u obavljanju svoga posla'

novinarčić – 'loš novinar'

direktorčić – 'nesposoban direktor, neomiljen zbog svojih osobina'

filmić – 'film loše kvalitete ili sumnjivog sadržaja'

pjesmuljak – 'pjesma koja nije kvalitetna i umjetnički vrijedna'

romančić – 'roman male literarne vrijednosti'.

Umanjenice je uvijek potrebno promatrati u kontekstu. Tek tada se može pravilno tumačiti njihovo značenje. To je osobito važno za neke riječi koje su po svojoj tvorbi umanjeno, ali se koriste kao stručni izrazi (terminus

²⁰ Usp. BARIĆ & dr. (1997), str. 328.

tehnikus) u određenoj struci. Pa tako *posteljica* nije samo 'mala postelja', već se prije misli na anat. *posteljicu* (placentu) koja je nastala metaforizacijom. Slično je i s umanjenicom *lopatica*, „samo se prvo značenje deminutiva 'mala lopata, lopatica' temelji na značenju motivirajuće riječi lopata, dok se sva ostala – 'anat. u ljudi kost na stražnjem gornjem dijelu grudnoga koša', 'anat. u životinja dio tijela uz hrbat do prednjih nogu, plečka, 'lopatica', 'donji plo-snati dio vesla' i 'svežanj suhih duhanskih listova' – razvijaju iz njega meta-forizacijom.“²¹

3. Kontrastivna analiza

U korpus smo uvrstili primjere samo za sintetičku (ne i analitičku) tvorbu umanjenica u pisanim tekstovima. Jedan dio (65 primjera) prikupljen je iz tri bajke braće Grimm (*Sneewittchen*, *Aschenputtel* i *Rotkäppchen*) na njemačkom i njihovim prijevodom na hrvatski jezik. I u ostalim bajkama braće Grimm, ali i kod ostalih pisaca ovoga žanra ima dosta imeničkih umanjenica, međutim kako se ne radi o kvantitativnoj već kvalitativnoj analizi odlučili smo se za g. n. bajke.

a) *Sneewittchen* – *Snjeguljica*

U bajci '*Sneewittchen*' i njenom prijevodu na hrvatski jezik ('*Snjeguljica*') braće Grimm pronašli smo 19 umanjenica na njemačkom te 11 umanjenica na hrvatskom jeziku.

Od njemačkih primjera 12 završava na **-lein** (*Töchterlein*, *Spieglein*, *Tischlein*, *Tellerlein*, *Löfflein*, *Messerlein*, *Gäblein*, *Becherlein*, *Bettlein**, *Häuslein**, *Lichtlein*, *Zwerglein*), a 6 na **-chen** (*Schneeweißchen*, *Häuschen**, *Bettchen**, *Stülchen*, *Gemüschchen*, *Brötchen*²²). Kod svih umanjenica radi se o označavanju nečega što je 'malo'. Imenice *Bettlein* / *Bettchen* i *Häuslein* / *Häuschen* pojavljuju se u istom tekstu i s jednim i drugim nastavkom označavajući isto. Osnovni vokali koji to dopuštaju preglasavaju se. Sve umanjenice su uvijek srednjeg roda. (Usp. 1.1.)

²¹ Više o tome kod NOVAK, K. / ŠTEBIH GOLUB, B. (2016): Značenja umanjenica u kajkavskome hrvatskome književnom jeziku, U: *Flumensia*, god. 28 (2016), br. 1, str. 61.

²² Kod imenice **Brötchen** (Brot + chen + prijelaz) došlo je do osamostaljivanja i ona se više uopće ne promatra kao umanjenica. Takve imenice su još: **Madchen** (od Maid), **Fischstäbchen** (od Stab), **Frauchen** (od Frau sa značenjem 'Halterin eines Tieres'), **Herrchen** (od Herr sa značenjem 'Halter eines Tieres'), **Märchen** (od Mär) i niz drugih koje u modernom njemačkom jeziku funkcioniraju samostalno sa svojim denotativnim značenjem (**Rotkehlchen** – crvendač (vrsta ptice), **Scnneeglöckchen** – visibaba (vrsta cvijeta), **Eichhörnchen** – vjeverica (životinja) itd.).

Za hrvatske umanjenice je karakteristično da se pojavljuju u sva tri roda, a za svaki rod imamo karakteristične nastavke. U hrvatskome prijevodu ove bajke pojavljuje se 5 umanjenica u muškom rodu (*nožić, vrčić, krevetić, tanjurić, komadić*), ostale su u ženskom rodu, ali tvorene s dva različita sufiksa. Na **-ica** četiri riječi (*pahuljica, kćerkica, posteljica, jamica*) i dvije sa sufiksom **-čica** (*viljuščica, stoličica*). Umanjenice u srednjem rodu nisu zastupljene u ovoj bajci. (Usp. 2.1.)

b) *Aschenputtel*²³ – *Pepeljuga*

U njemačkoj verziji imamo 13 umanjenica od kojih je 9 sa sufiksom **-chen** (*Täubchen, Turteltäubchen, Köpfchen, Töpfchen, Kröpfchen, Bäumchen, Öllämpchen, Haselbäumchen, Kittelchen*), a 4 sa **-lein** (*Töchterlein, Tüchlein, Vöglein, Körnlein*). Sve umanjenice imaju prijedlas.

U hrvatskom prijevodu imamo 14 primjera od kojih je 6 u ženskom rodu sa sufiksima **-ica** i **-čica** (*plahtica, glavicama* (mn.), *cipelice* (mn.), *klopica; grančica, ptičica*), 6 je muškoga roda s nastavcima **-ac, -ić, -čić** i **-etak** (*krušac, lončić, želučić, kraljević, komadić i haljetak*), za srednji rod imamo samo 2 umanjenice na **-ce** i **-ašce** (*drvce, zrnašca* (mn.)). U hrvatskome jeziku se umanjenice mogu pojavljivati i u množini što u njemačkom jeziku nije baš uobičajeno, mada neki autori smatraju da to i nije isključeno²⁴.

c) *Rotkäppchen* – *Crvenkapica*

U ovoj bajci se pojavljuje najmanje umanjenica. U njemačkom jeziku samo 3 (*Käppchen, Weilchen, Mädel*), a u hrvatskom jeziku 5 primjera (*kapica, kućica, bakica, djevojčica, nožice* (mn.)). Umanjenica *Mädel* (od *Magd*) se koristi u Bavarskoj i Austriji u govornom jeziku, često i sa ironičnim prizvukom.

Analizirajući pojavu umanjenica u ove tri bajke u njemačkom kao jeziku polazniku i njihove prijevodne ekvivalente u hrvatskom jeziku uočavamo da ne postoji stopostotna podudarnost u korištenju istih. Nekada imamo ekvivalente 'njemačka umanjenica = hrvatska umanjenica' (...ein weißes *Tüchlein* > bijelom *plahticom*; ...ein weißes *Vöglein* > ...bijela *ptičica*...; ...die guten ins *Töpfchen*, die schlechten ins *Kröpfchen*... > ...dobre u *lončić*, loše u *želučić*...; ...bekam sie

²³ Riječ „Puttel“ ne postoji u njemačkom jeziku kao takva. U riječi „Aschenputtel“ radi se o ženskoj osobi iz bajke. Fig. obilježava djevojku koja obavlja najteže poslove u kući bez ikakvog priznanja. Nach WAHRIG, G. (2000): *Deutsches Wörterbuch*, Bertelsmann Lexikon Verlag, Gütersloh/München, str. 195. „Asche“ (pepeo) i hess. putteln „in Flüssigem rühren oder Staub hin und her schütteln“.

²⁴ Više o tome kod HENTSCHEL, E. / WEIDT, H. (2003), str. 197.

ein *Töchterlein*,... > ...rodi kraljica *kćerkicu*,...; ...da sah es ein kleines *Häuschen* und ging hinein,... > i najednom opazi neku malu *kućicu* te uđe u nju...).

U mnogim slučajevima ne nalazimo prijevod njemačke umanjenice s adekvatnom hrvatskom umanjenicom (...ihr einziges *Töchterlein* > svoju jedinicu *kćer*; Sie zündeten ihre sieben *Lichtlein* an,... > ...zapale sedam svojih *malih svjetiljaka*²⁵...; ...wo die sieben *Zwerglein* nach Haus kamen. > ...pa se *patuljci* vratiše kući.).

Hrvatske umanjenice koje imamo u prijevodu ovih bajki ne moraju nužno biti i umanjenice u originalnom tekstu na njemačkom (Tko hoće *kruh* jesti... > „wer *Brot* essen will,...“; „Otkinite, oče, prvu *grančicu*, što vam dodirne šešir, kad se budete vraćali; nju mi donesite.“ > „Vater, das erste *Reis*, dass Euch auf Eurem Heimweg an den Hut stößt, das brecht für mich ab.“; Kraljević joj dade zlatnu *cipelicu*... > ...neigte sich vor dem Königssohn, der ihm den goldenen *Schuh* reichte...).

Drugi dio korpusa obuhvaća 94 umanjenice koje su prikupljene iz online-časopisa i lifestyle-portala na njemačkom (43) i hrvatskom jeziku (51). Zadatak je bio (pokušati) naći imeničke umanjenice u tekstovima različite tematike (društvena događanja, moda, putovanja, sport i sl.). Taj dio je bio dosta mukotrpan s obzirom da ih u pisanom jeziku danas ne nalazimo u onolikoj mjeri koliko ih često čujemo u govornom jeziku gdje nastaju ad hoc prema inspiraciji govornika u određenom trenutku ili u određenim situacijama.²⁶

U njemačkim online-časopisima umanjenice smo uglavnom pronašli vezane uz životni stil i odijevanje, odgoj djece, u člancima o životu europskog plemstva ili nekim uvriježenim izrazima. U korpusu smo imali 43 umanjenice od kojih je 37 primjera (86,04%) tvoreno sa sufiksom **-chen**, te 3 (6,98%) s **-lein** i 3 (6,98%) sa sufiksom **-i**.

U potrazi za umanjenicama u tekstovima njemačkih online-časopisa i portala uočava se da je njihova uporaba znatno manja nego je to uobičajeno u razgovornom jeziku. One označavaju nešto što je malo, mlado ili oboje istovremeno, može se njima nešto intenzivirati ili ironično izraziti (*Blümchen-design*, *Engelchen*, *Schwesterchen*, *Geschwisterchen*, *Kerlchen*, *Fingerchen*, *Höschchen*, *Felljäckchen*, *Anti-Party-Pärchen*, *Hochglänzchen*, *Schnäppchenpreis*, *Plastiksteinchen*). Imenice koje označavaju hranu i piće često u tekstovima nalazimo kao umanjenice (*Bierchen*, *Hühnchen*, *Schnäpschen*, *Gemüschchen*, *Bonbönchen* i sl.).

²⁵ U ovom primjeru imamo naznačeno da je nešto 'malo' (...malih svjetiljaka...). Riječ je o analitičkom umanjivanju koje nije predmet našeg istraživanja u ovome radu.

²⁶ Možemo navesti jedan svjež primjer za ovo. U seriji „Ko' te šiša“ (HRT, 1-4. 3. 2018) u jednoj sceni čujemo umanjenicu 'ovdje mali *potpisiček*' koja baš nije uvriježena ni u govornom jeziku, a sumnjamo da je zabilježena u pisanim tekstovima.

Kako ćemo nešto shvatiti ovisi o situaciji u kojoj se koristi umanjenica pa npr. riječ „*Problemchen*“ može značiti 'kleines Problem', a može se tumačiti i kao 'ein Problemchen, dass gar nicht so klein und einfach ist' dakle podcjenjuje se težina problema s ironičnim prizvukom. Slično značenje imaju i umanjenice *Skandälchen*, *Doktorchen*, *Professorchen* i *Direktörchen* kojima se izražava pejorativnost.

Unatoč učestalosti tvorbe umanjenica sa sufiksom *-i* u korpusu smo zabilježili samo tri primjera (*Schumi* – Michael Schummacher; *Schweini* – Bastian Schweinsteiger; *Seppi* – Sepp Herberger).

Prilikom prevođenja najčešće i u hrvatskom jeziku kao prijevodni ekvivalent imamo umanjenicu, međutim imamo i slučajeve kao 'Gemiüschén', riječ koju u hrvatskom jeziku ne možemo umanjiti.

Što se tiče uporabe umanjenica u hrvatskom pisanom jeziku situacija je slična. Nešto veći broj umanjenica imamo za opis odjevnih predmeta (npr. trendovi za narednu sezonu), pa tako nalazimo: „...modele s *kapicom*...; ...modele s *točkicama* (idealne za romantičarke)...; ...modele s kristalima i *vezicama*...; ...kao i uvijek popularne haljine s *prugicama* poput modela iz...; ...do detalja ušivenih *cvjetica*...; ...zaljubili smo se zahvaljujući Manolo Blahniku i njegovim kultnim *cipelicama*...; ...upravo su dronovi nosili nove mini modele Dolce & Gabbana *torbica*“ itd. Za opis predmeta namještaja i kućanskih potrepština imali smo također nekolicinu primjera: „Kako odabrati *stolić* za kavu?; ...pa tako imamo u planu izrađivati i *oklagijice*, *zdjelice* i tanjure...; Vaši *ormarići* trebaju novo društvo!“ Uglavnom je riječ o opisu nečega što je malo ili što od milja umanjujemo. U korpusu smo zabilježili i umanjenice s pejorativnim prizvukom kao npr.:

– „...totalno netaleantirani *novinarčić* režimske sd-p-ove tv bez srama pljuje po hrt...“ (www.indeks.hr – 8. 10. 2017);

– „Svaki dan gledam po nekoliko puta reklamu te velike tvrtke u kojoj se veličaju, ali ništa u njoj nije tako veliko koliko ego malih *direktorčića*“²⁷ (Woman in ADRIA – 29. 6. 2015);

– „Javlja se *profesorčić* da bi nam tumačio pravo“ (Novi list – 5. 10. 2013).

Zanimljiva je i umanjenica novijeg datuma koja je podigla dosta prašine, jer se njome na uvredljiv način opisuju djeca koja nose odjevne predmete kupljene u trgovačkom lancu Lidl koju smo našli u slijedećem naslovu „*Lidličić*“ – siromašna djeca nova meta hrvatskih kompleksaša“ (balkans-aljazeera.net – 3. 10. 2017).

²⁷ U ovom primjeru imamo pleonazam **mal** *direktorčić*. Ovakvi primjeri nisu rijetki ni u hrvatskom ni u njemačkom jeziku.

Sufikse *-ica* i *-čica* za obilježavanje umanjenica ženskoga roda najčešće nalazimo u našem korpusu, zastupljeni su s 29 primjera (56,86%), sufikse za obilježavanje muškoga roda na *-ić* i *-čić* s 21 primjerom (41,18 %) i samo 1 umanjenicu (1,96%) sa sufiksom *-(a)k*. Primjere s ostalim sufiksima za tvorbu umanjenica u hrvatskom jeziku nismo imali u korpusu.

Prevođenje hrvatskih umanjenica uglavnom se ostvaruje pomoću sufiksa *-chen* u njemačkom jeziku pa većinom imamo prijevodne ekvivalente (hrvatska umanjenica = njemačka umanjenica). Ukoliko neki primjer nema svoj ekvivalent u obliku sintetičke umanjenice u njemačkom jeziku prevodimo ga uzimajući u obzir širi kontekst²⁸ (npr. *'stvarčica'* > kleine Sache ili *'netalentirani novinarčić'* (pej.) > ein nichttalentierter Journalist).

Zaključak

U govornom jeziku osobito u privatnom okruženju s djecom, dragim osobama, kada se obraćamo kućnim ljubimcima ili o njima razgovaramo, kada govorimo o predmetima koje opisujemo kao malene u odnosu na predmet koji nam služi za usporedbu, o emocijama bile one pozitivne ili negativne i omalovažavajuće u oba jezika možemo se poslužiti imeničkim umanjenicama. Koliko je uvriježeno koristiti ih u pisanom obliku provjerili smo analizirajući tri bajke braće Grimm u kojima smo našli u oba jezika znatan broj primjera (u njemačkom 35, a u hrvatskom 30 umanjenica). Kratak pogled i na ostale Grimmove bajke, ali i bajke drugih autora potvrdio nam je da su umanjenice veoma omiljene i često korištene riječi u jezičnom izričaju ponajprije jer su upućene najmlađoj čitalačkoj publici. U oba jezika imamo karakteristične nastavke za tvorbu umanjenica kojima opisujemo nešto što je manje od uobičajenoga ili nešto što je mlado, milo, ali i za izražavanje nečega ironično ili pogrdno. Bitna morfološka razlika je što su u njemačkom jeziku umanjenice uvijek srednjega roda (izuzev onih tvorenih pomoću sufiksa *-i*) za razliku od hrvatskih umanjenica koje nalazimo u sva tri roda, ali i s nastavcima za množinu.

S obzirom da smo uzeli njemački kao jezik polaznik utvrdili smo da većina njemačkih umanjenica u bajkama ima svoj ekvivalent u hrvatskom jeziku, međutim imamo i primjere u kojima njemačka umanjenica nije prevedena umanjenicom u hrvatskom jeziku, ali i slučajeve u kojima hrvatska umanjenica nema svoj ekvivalent u njemačkoj umanjenici.

U drugom dijelu korpusa analizirali smo umanjenice u oba jezika koje smo prikupili iz online-časopisa i portala. Broj primjera (94) je dosta oskudan s obzirom na učestalost uporabe umanjenica u razgovornom jeziku, osobito u

²⁸ Uglavnom se tada pribjegava analitičkoj tvorbi umanjenica.

privatnoj komunikaciji i dijalektima što nas upućuje na to da umanjenice nisu uobičajene u određenim jezičnim stilovima i u svim situacijama.

S obzirom da se ovdje ne radi o kvantitativnoj, već kvalitativnoj analizi važno nam je bilo provjeriti na primjerima iz korpusa kako se realiziraju prijevodi s jednoga jezika na drugi te u kojoj mjeri imamo ekvivalenciju. Većina hrvatskih primjera ima svoj ekvivalent u njemačkoj (sintetičkoj) umanjenici. Iznimka su tri riječi *oklagijica* (kleine Teigrolle / kleines Nudelholz), *staničak* (kleine Wohnung) i *novinarčić* (Journalist) za koju nismo našli adekvatnu umanjenicu u njemačkom jeziku (ali pošto je u pitanju pejorativno značenje ista se može opisno prevesti na njemački ovisno o kontekstu u kojem se pojavljuje).

Iako se dosta njemačkih umanjenica uglavnom može prevesti hrvatskim umanjenicama (*Engelchen* = *anđelčić* ili *anđelak*; *Fingerchen* = *prstić*; *Felljäckchen* = krznena *jaknica*; *Skandalchen* = *skandalčić*; *Doktorchen* = *doktorčić* i dr.) za neke kao npr. *Anti-Party-Pärchen* ili *Pärchen-Typen* ostanemo bez prave inspiracije, jer u hrvatskom nemamo adekvatan izraz za *Pärchen* (nije riječ o 'malom paru', već samo o 'paru').

Literatura

- BABIĆ, S., *Tvorba riječi u hrvatskome književnom jeziku*, HAZU i nakladni zavod Globus, Zagreb, 2002.
- BARIĆ, E. i dr., *Hrvatska gramatika*, II. promijenjeno izdanje, Školska knjiga, Zagreb, 1997.
- ČUŽIĆ, T., Imenska deminucija u hrvatskome i makedonskome jeziku, U: *Jezikoslovlje*, 18. br. 2, Osijek, 2017, str. 227–243.
- DONALIES, E., *Die Wortbildung des Deutschen, Ein Überblick*, 2. überarbeitete Auflage, Gunter Narr Verlag, Tübingen, 2005, str. 79–81.
- GLAUNINGER, Manfred M., *Form und Funktion der -(er) l-Deminutive: am Beispiel des Grazer Deutsch*. Frankfurt am Main [u. a.]: Peter Lang Verlag, 2005.
- DUDEN – *Grammatik der deutschen Gegenwartssprache*, Band 4, völlig neu bearb. und erw. Auflage, hrsg. von Günter Drosdowski u.a., Dudenverlag Mannheim – Leipzig – Wien – Zürich, 1995.
- ENCIKLOPEDIJA, Opća i nacionalna u 20 knjiga, 3. knjiga, *BE-CA*, Proleksis d. o. o., Večernji list, Zagreb, 2005.
- ERBEN, J., *Einführung in die deutsche Wortbildungslehre*, 3. Aufl., Erich Schmidt Verlag, 1993.
- FLEISCHER, W. / BARZ, I., *Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache*. Unter Mitarbeit von Susanne Schröder, 2. durchg. und erg. Auflage, Max Niemeyer Verlag, Tübingen, 1995.

- FLEISCHER, W., *Kleine Enzyklopädie, deutsche Sprache*. Europäischer Verlag der Wissenschaften. Frankfurt am Main; Berlin; Bern; Wien [u. a.]: Lang, 2001.
- FLEISCHER, W. / BARZ, I., *Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache*, 3. Aufl., Max Niemeyer Verlag, Tübingen, 2007.
- HANSEN-KOKORUŠ, R. i dr., *Deutsch–Kroatisches Universalwörterbuch*, Hrvatski nakladni zavod Globus, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb, 2005.
- HENTSCHEL, E. / WEYDT, H., *Handbuch der deutschen Grammatik*, Berlin: de Gruyter., 2003, str. 196f.
- HENZEN, W., *Deutsche Wortbildung*, 3. durchg. und ergän. Auflage, Max Niemeyer Verlag Tübingen, 1965.
- JAKIĆ, B. / HURM, A., *Hrvatsko-njemački rječnik*, Školska knjiga, Zagreb, 2004.
- KÁŇÁ, T., *Wortbildung: Umriss der Theorie mit Aufgaben und Übungen*, Brno: Masarykova Universita, 2012.
- KINDER- UND HAUSMÄRCHEN gesammelt durch die BRÜDER GRIMM, Mit Zeichnungen von Otto Ubbelohde, Erster Band, Insel Verlag, Leipzig, 1984.
- LANGENSCHIED, *Langenscheidts Großwörterbuch Deutsch als Fremdsprache*, Langenscheidt Berlin – München – Wien – Zürich – New York, 1998.
- LOHDE, M., *Wortbildung des modernen Deutschen: ein Lehr- und Übungsbuch*, Narr Studienbücher, Tübingen, 2006.
- MOTSCH, W., *Deutsche Wortbildung in Grundzügen*. 2., überarbeitete Auflage. Berlin [u. a.]: de Gruyter, 2004.
- NAJLJEPŠE BAJKE SVIJETA, Tisak: offset Markulin – Lukovac, Zagreb, 1998.
- NAUMANN, B., *Einführung in die Wortbildungslehre des Deutschen*, 3., Neubearb. Aufl., Max Niemeyer Verlag, Tübingen, 2000.
- NEKULA, M., System und Funktionen der Diminutive. Kontrastiver Vergleich des Deutschen und Tschechischen. In: *Brücken*, Neue Folge 11, 2003, S. 145–185.
- NOVAK, K. / ŠTEBIH GOLUB, B., Značenja umanjenica u kajkavskome hrvatskome književnom jeziku, U: *Flumensia*, god. 28 (2016), br. 1, 2016, str. 57–68.
- PAVLOV, Vladimir M., *Deutsche Wortbildung im Spannungsfeld zwischen Lexikon und Syntax: Synchronie und Diachronie*. Frankfurt am Main; Berlin; Bern; Wien [u. a.]: Lang, 2009.

- SCHEIDWEILER, G., Zur Konnotation der Diminutivsuffixe -chen und -lein, prosaisch oder poetisch? In: *Muttersprache* 95, 1984/1985, str. 69–79.
- WAHRIG, G., *Deutsches Wörterbuch*, 7. völlig neu bearbeitete Auflage, Wissen Media Verlag GmbH, Gütersloh, München, 2005.

Izvori

www.zeit.de
www.bild.de
www.merkur.de
www.bildderfrau.de
www.bravo.de
www.novolist.hr
www.indeks.hr
www.balkans.aljazeera.net
www.modamo.info
www.bibermint.com

Ružica ZELJKO-ZUBAC

ABOUT NOUN DIMINUTIVES IN GERMAN AND CROATIAN

The paper deals with nouns that denote something smaller than the meaning implied by the base word. Given that there are different types of nouns (simple, compound, concrete, abstract), the author explores formation of *diminutive forms* in German and Croatian. Since these two languages are from different language families, it is important to consider cultural differences that appear while using diminutives. Similarities and differences and their translation equivalents are explored through contrastive analysis at the morphological and semantic level.

Key words: *diminutives, German language, Croatian language, contrastive analysis, translation equivalents*